

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-2

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52

Volume 52

Číslo 2

Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce

Adresa redakce

Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 806/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

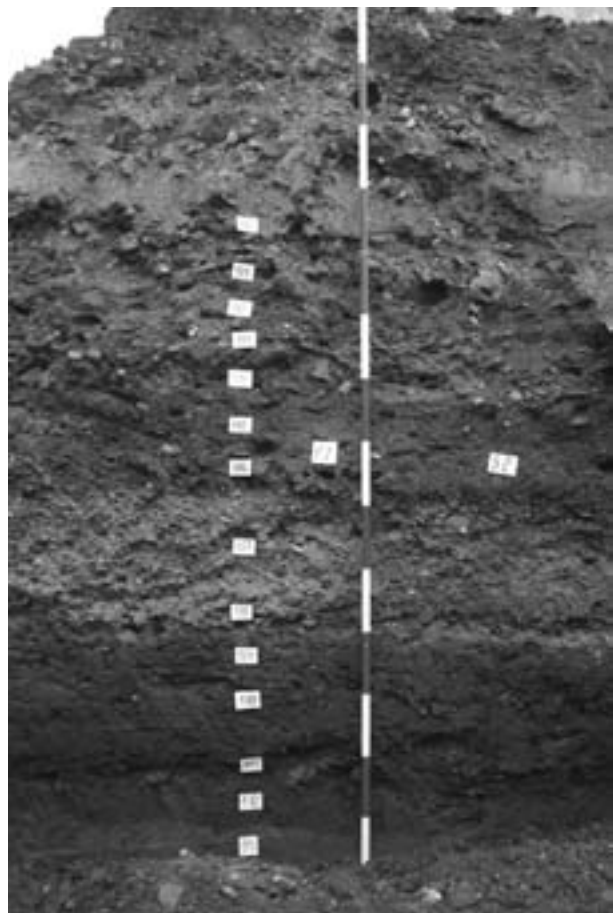
Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

STARÝ BOHUMÍN (K. Ú. BOHUMÍN, OKR. KARVINÁ)

Nám. Svobody, parcely č. 65, 68, 70, 71, 1098, 1306/104, 1306/110, 1306/115. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

V červenci 2010 probíhaly výkopové práce při JZ okraji náměstí Svobody vyvolané výstavbou silničního napojení náměstí na hraniční přechod (č. akce NPÚ Ostrava 42/09). V liniových výkopech pro inženýrské sítě byly dokumentovány profily v sedmi sondách (S1 - S7), kde byly narušeny archeologické situace. Historické jádro Starého Bohumína leží v inundaci řeky Odry, zkoumaná plocha se nacházela v prostoru komunikace spojující JZ kout náměstí s mostem přes řeku Odru a v jejím bezprostředním okolí. Z historické zástavby ulice se v důsledku asanací ve 2. polovině 20. století dochovalo jen torzo S domovní fronty.

Nejblíže k řece umístěné výkopy (S1, S2) odkryly až 3,5 m mocné souvrství (P1, P2; obr. 1), na jejichž bázi byly zaznamenány šedé jílovité naplaveniny překryté jílovito-šterkovými uloženinami o celkové síle asi 2 m. Nejstarší zjištěnou vrstvu antropogenního původu v těchto místech (s.j. 111), ležící na naplavenině s.j. 112, lze interpretovat jako nekvalitní dláždění cesty, složené z menších valounů a jiného kamení. Na jeho povrchu se nacházel menší počet kostí, mazanice a fragmentů kera-

Obr. 108. Starý Bohumín. Sonda S2. Profil P2 s vrstvou 111.
Abb. 108. Starý Bohumín. Die Sondge S2, Profil P2 mit der Schicht 111.

miky, které lze datovat do 15. stol. a raného novověku. Tuto situaci překryla 0,4 m silná jílovitá naplavenina, obsahující pouze raně novověkou keramiku, zaznamenanou (intruze?) také na povrchu výše uvedeného dláždění. Následující až 1,6 m mocné novověké souvrství šterkopisčitých a jílovitých vrstev z větší části antropogenního původu, které mělo pravděpodobně za účel zvýšit terén v místě terasy řeky Odry a zabránit tak jejímu většímu rozlévání, a také snad upravit terén pro novou okolní výstavbu domů. Vše překrývala 1 m mocná poválečná vrstva stavební suti a recentních uloženin.

V profilu P6 sondy S4 byl zachycen novověký požární horizont související pravděpodobně s požárem města roku 1784 (Kuča 1996).

Nejstarší nalezená keramika z 1. poloviny 14. stol. se nacházela v kulturní vrstvě ležící na podloží v sondě S6. V ostatních sondách převažují souvrství redeponovaných uloženin obsahující keramický materiál od vrcholného středověku po 18. stol., byly také zachyceny základové zdi ze závěru 18. až 1. poloviny 19. stol. pocházející z domů stržených po II. světové válce.

Archeologický výzkum poskytl možnost sledovat sídlištní aktivity v části náměstí Svobody, jakož i variabilitu jílovitých uloženin, na nichž se antropogenní činnost začínala projevovat. Otázkou zůstává, jestli se pod povodňovými sedimenty nenacházejí pozůstatky staršího, pravěkého či raně středověkého osídlení.

Zjištěná středověká cesta rámcově datovaná do 15. stol. (s.j. 111), vedla ze správního hradu Barut, který dnes leží v Polsku, do městečka tehdy zvaného Oderberg, které vzniklo při přechodu řeky u staré celnice, výslovně připomínané v 70. letech 15. stol. (Kuča 1996, str. 165). Tato významná komunikace dosud prochází JZ částí náměstí Starého Bohumína, bezprostředně v místech prováděného výzkumu.

Pavel Malík

Literatura

Kuča, K. 1996: *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. 1. díl A-G. Praha, 163-166.

Resumé

Starý Bohumín (bez. Karviná). Svobody Platz. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

STRÁŽNICE (OKR. HODONÍN)

Ulice Zámek, p. č. 1960/3. Novověk. Zámek. Záchranný výzkum.

V souvislosti s výstavbou kanalizační přípojky pro budovu s. p. Lesy České republiky (č. p. 673) proběhl na přelomu července a srpna 2010 v areálu strážnického zámku záchranný archeologický výzkum. Na JV konci výkopu pro přípojku, v okolí souřadnice 48°54'29.33"N a 17°18'48.958"E (WGS-84), přímo před budovou č. p. 673, se podařilo na stěnách výkopu a při drobné sondáži zachytit zajímavou stratigrafickou situaci, odlišnou od okolí. V úrovni 1,3 až 1,9 m pod současným terénem byla na šedém jílu, který měl charakter podloží, zachycena výrazná zvodnělá organogenní vrstva s množstvím